

COM ES VA SALVAR «LA CAIGUDA DE JESÚS» DE PARERA L'ANY 1936

Les festes que el carrer de la Merceria va organitzar en honor de la Verge del Roser, en un principi, eren molts modestes, com es pot comprovar per les fotografies; serrells i flors de paper, uns quants fanalets i para de comptar. Després prengueren més volada i per a guardar els estris fou necessari llogar un local.

El primer local llogat, fou la casa dita «Dels Concilis» dita així perquè antigament guardava l'arxiu dels concilis eclesiàstics provincials, i que avui forma part, amb la seva torre de l'Acadèmia de Sant Pau a «Les Coques» que va fundar el Sr. Cardenal Benjamín incident que va salvar la configuració d'aquesta casa que hauria desaparegut com tantes altres històriques i arqueològiques que s'han fet desaparèixer de la malaguanyada Tarragona; puig es veu que per a certs professionals de l'arqueologia i certs arquitectes, només compta el romà; la Tarragona medieval no compta per a res i se la carreguen amb tota tranquil·litat, i el que és pitjor amb l'aplaudiment dels *intelectuals*.

Una cosa semblant anava a passar amb la casa dels Concilis. No sé quin arquitecte, ni m'interessa, va fer un projecte amb una sèrie de finestres, com les que podeu veure a la part baixa, i per portar-lo a terme es carregava la façana composta d'una gran portalada de mig punt amb grans doveles i una bonica finestra que encara es conserva.

Un dia que vaig venir a Tarragona, vaig veure que estaven trossejant les doveles per fer desaparèixer la porta. Indignat vaig visitar moltes persones influents i totes arrencaren les espatlles. Finalment vaig visitar el Sr. Cardenal i de seguida va fer rectificar el projecte, no sense protestes, fent fer les finestres del primer pis segons el model de la finestra que quedava; la porta no es pogué recuperar; l'havien esmicolat cuita corrents, com se sol fer encara als nostres dies. Per guarir-me en salut, havia fet una sèrie de «Cartes al Director» al «Diario Español» que firmaven els meus escolans i jo, així donava suport a la rectificació que després de la meua visita feu per al projecte el Sr. Cardenal. Al poc temps, fou gran la meua sorpresa quan un dels periodistes locals escrivia que les cartes eren anònimes i fetes amb ganes d'incordiar. No obstant va prevaldre l'opinió del Sr. Cardenal i encara queda alguna cosa de la casa dels Concilis, que fou el primer magatzem del estris del carrer de la Merceria.

Després llogaren un altre local situat als baixos de la casa del Degà al carrer de les Escrivanies Velles dita «Les Quatre Barres» que era el nom d'una entitat catalanista que tingué la seva seu a la planta noble de dit edifici. Com el local era espaiós, la Congregació de Jesús de Natzaré coneguda pels Natzarenos, va demanar a la Comissió de Festes del carrer de la Merceria de poder guardar-hi el nou «misteri» de la primera caiguda obra d'Anton Perera, que acabava d'estrenar, cosa que els fou atorgada.

Cada any, després de la processó, eren embolicades les figures i guardat el misteri a la primera sala del local; i, per resguardar-lo més, es feu una mena de «mampara» de fusta que el tapava completament.

Va arribar l'any 1936 i va esclatar la revolució. Aquí a Tarragona, al menys en el cercle en què jo vivia, va tardar a esbrinar-se el què disposava i ningú no esperava el que va succeir. Al capvespre del dimarts dia 21 fou incendiat el convent de Santa Clara, quan encara hi havia les mongetes dintre, perquè no els havien donat el permís per a sortir i amb males maneres foren foragitades pels mateixos incendiàries. Al llarg de la nit foren saquejades una a una les esglésies i cremats els seus objectes al carrer, entre ells Natzaret on es guardaven alguns dels principals «misteris» de la processó, el dimecres 22 s'acabà de consumir la crema de les esglésies que quedaven a excepció de Sant Agustí que fou convertit en magatzem i Sant Francesc on els fusters hi posaren tota la fusta aprofitable que poguere haver; però no perdonaren cap imatge religiosa.

En aquells dies vivia a l'últim pis de la casa cantonera que dóna a les escales de la Seu i és la primera del carrer de les Escrivanies Velles, una dona anomenada Pepeta que cada any venia l'aigua de Sant Magí. Aquesta dona que semblava piadosa tan bon punt començà la crema d'esglésies fou presa d'una fòbia anticlerical que des de les finestres de casa seva no deixava d'escriuïssar a tota persona que passava i segons ella feia pudor de cera. Quan veia milicians els cridava i assenyalant-los les Quatre Barres el deia «Allí, allí hi ha un Misteri». Crec que els primers dies no en feren cas; però, al Joan Clotet i al meu pare, que eren els responsables del local, no els tocava la camisa a l'esquena. Finalment vingué el que es temien; comparegueren a casa uns milicians demanant les claus de les «Quatre barres». El Clotet i el meu pare els acompanyaren al local i van començar el registre; Clotet no va perdre la serenitat i els digué que allí no hi havia cap misteri (amb l'estricta sentit de la paraula), i que tot estava patent: llotges per fer ballades, estris per «retretes» a les festes del carrer i unes estàtues d'un escultor molt anomenat. Obriren part de la «mampara» i destaparen la cara del saió, i Clotet amb tota flemma els digué: «Veieu com no hi ha cap sant. No'n feu cas d'aquesta dona, que és boja i veu facistes i sants per tot arreu».

No sé si marxaren convençuts del tot; però de fet no tornaren més i per un voler de Déu es va salvar «La caiguda de Jesús» dels Natzarens que carinyosament i familiar, recordant els fets esdevinguts nomenàvem el «Misteri del Barri» perquè gràcies a la serenitat d'un home del carrer de la Merceria es va salvar de la destrucció del 1936. Aquets fets relatats passaven a primers d'agost del referit any.

Salvador RAMON VINYES

Prevere